

Nr 664.

Av herr **Ohlin m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 233, angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1952/53, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 233 föreslås att för senare hälften av budgetåret 1952/53 statlig inkomstskatt skall uttagas med 110 procent av grundbeloppet. Genom höjningen av uttagningsprocenten från 100 till 110 procent uppväges till stor del den skattesänkande effekten av den övergång till ett system med nya skatteskalor som vi räknar med att riksdagen kommer att besluta. Ett uttagande av den statliga inkomstskatten med en tiondel högre belopp än som föreslagits av 1949 års på denna punkt eniga skattekommitté kan inte motiveras av hänsyn till budgetens balansering. Driftbudgeten väntas nämligen även med ett hundraprocentigt skatteuttag visa ett överskott på 904 milj. kronor. Även om den väntade reservationsmedelsförbrukningen på 100 milj. kronor fråndrages, vilket ur vissa synpunkter kan vara motiverat men icke ur andra, skulle budgetöverskottet bli så stort som 804 milj. kronor.

Statsrådet och chefen för finansdepartementet hänvisar till att betydande statsinkomster är av tillfällig natur. Detta är säkerligen riktigt. Å andra sidan torde man kunna räkna med att även vissa statsutgifter, t.ex. för subventionsändamål, är i viss utsträckning tillfälliga. Man synes inte ha anledning räkna med att under ett senare budgetår tillfälliga statsinkomster skulle helt lysa med sin frånvaro, medan tillfälliga statsutgifter skulle bibehållas i nuvarande omfattning. Detta förhållande bör uppmärksammas när man bedömer de statsfinansiella utsikterna för budgetåret 1953/54 d.v.s. det år då effekten av en lägre uttagningsprocent skulle bli i sin helhet märkbar. Skatteinkomsterna detta år skulle vid uttagningsprocenten 100 komma att nedgå med ytterligare 180 milj. kronor. Budgetbalansen under detta kommande budgetår 1953/54 kan för närvarande inte med säkerhet bedömas. Erfarenheten visar, att bestämda uttalanden rörande omöjligheten att med ett sänkt skatteuttag balansera budgeten under året efter det som riksdagsbehandlingen gäller kan vara helt ogrundade. Vi anser inte finansministerns nya försök av detta slag som på något sätt utslagsgivande för en bedömning av de statsfinansiella statsutsikterna under ovannämnda år. Däremot vill vi hänvisa till att under stabila konjunkturen och en försiktig finanspolitik en plötslig och radikal förändring i det statsfinansiella läget från ett finansår till nästa inte synes behöva äga rum. En helt annan sak är att vissa skatter kan och bör bortfalla och att konjunkturläget kan förändras och därigenom statsinkomsterna minskas mer än statsutgifterna.

Men i så fall är det mycket möjligt att behovet av en överbalanserad budget enligt alla meningsriktningars uppfattning kommer i ett nytt läge och att detta måhända även blir fallet med budgetbalanseringens praktiska innebörd. Under sådana omständigheter kan det enligt vår mening inte vara välbefogat att på grund av en alltid ofrånkomlig ovisshet om budgetläget året efter nästa avstå från en skattesänkning som är möjlig för närmast kommande år med bevarad balans och t.o.m. ett betydande överskott för den händelse i stort sett goda konjunkturer skulle äga bestånd.

Vi vill för vår del uttala, att skattepolitiken under förutsättningar varmed man för närvarande har anledning räkna bör bestämt eftersträva att den statliga inkomstbeskattningen inte hålles på en högre nivå än den med 100 procent av de föreslagna skatteskalorna angivna. De indirekta skadeverkningarna av ett fortsatt skattetryck av i det närmaste samma höjd som de senaste årens skulle nämligen bli betydande. Den enskilda kapitalbildningen, näringslivets utveckling och möjligheterna till socialt värdefulla investeringar skulle ogynnsamt påverkas och detta bleve enligt vår mening till skada för alla folkgrupper. En politik, som inte beaktar detta, är i egentlig mening kortsiktig och oklok. Den förbiser också, att måttliga skattesatser — genom att de skadliga verkningarna på det ekonomiska framåtskridandet begränsas — leder till ökade inkomster både för enskilda och för statskassan. Detta senare blir fallet även av den anledningen att inkomsterna i längden blir på ett mera rättvist och fullständigt sätt beskattade, när skattetrycket uppfattas som rimligt än de blir när ett mycket högt skattetryck tas till intäkt för skatteflykt av olika slag — hur oförsvarligt detta än måste anses vara.

Det är omständigheter av den art, som ovan angivits, som gör oss övertygade om att en statlig skattepolitik, som nu genomför den av skattekommittén enligt föreslagna sänkningen av den statliga inkomstbeskattningen, bäst överensstämmer med hela folkets intresse. Väl är det sant att skiftande konjunkturer och andra förhållanden kan skapa svårigheter på en eller annan tidpunkt i framtiden. Men detta är inte tillräckligt motiv att nu avstå från en välbehörlig reduktion av det genom de senaste årens inflation höjda skattetrycket.

Med hänvisning till ovanstående får vi härmed föreslå riksdagen,

att besluta att statlig inkomstskatt för skattskyldiga som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1952/53 med 100 procent av grundbeloppet.

Stockholm den 19 maj 1952.

Bertil Ohlin.

Bertil von Friesen.

O. Malmborg
i Skövde.

Sven Wedén.

Manne Ståhl.

Ragnhild Sandström.

Per Johnsson

Wald. Svensson.

i Kastanjegården.